

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

«ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΕΤΗΣΙΟΣ ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ»

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ/ΠΠΣ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ / ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ, ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΠΣ - ΕΠΙΠΕΔΟ 6		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	XXXXXXXXXX	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΕΤΗΣΙΟΣ ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/XXXXXX/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι συμμετέχοντες θα μπορούν/είναι σε θέση να:

- να γνωρίζουν και να χρησιμοποιούν τη βασική ελληνική και ξένη βιβλιογραφία σχετικά με τη θρησκευτική και εθιμική Λαογραφία
- να γνωρίζουν και να περιγράφουν τους βασικούς όρους και έννοιες που χρησιμοποιούνται για την περιγραφή και μελέτη των φαινομένων της παραδοσιακής θρησκευτικότητας
- να γνωρίζουν και να περιγράφουν τις δομές, τους σκοπούς, τους στόχους και τα επιμέρους στοιχεία των τελετουργιών
- να αναγνωρίζουν και να αναλύουν τις βασικές δομές μιας λαϊκής θρησκευτικής τελετουργίας, και τις κοινωνικές συνισταμένες και συνδηλώσεις της
- να κατανοούν τη σημασία των εθίμων και των τελετουργιών για την μελέτη του λαϊκού πολιτισμού στο σύνολό του
- να κατανοούν τους μηχανισμούς δημιουργίας, τους σκοπούς και τις κατά καιρούς μετεξελίξεις των φαινομένων αυτών.
- να αποκτήσουν βασικές γνώσεις για τον τρόπο επιστημονικής εργασίας και για τα σαφή όρια μεταξύ της επιστημονικής και της ερασιτεχνικής Λαογραφίας.

Γενικές Ικανότητες

<p>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:</p> <p>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</p> <p>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</p> <p>Λήψη αποφάσεων</p> <p>Αυτόνομη εργασία</p> <p>Ομαδική εργασία</p> <p>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</p> <p>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</p> <p>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</p>	<p>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</p> <p>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</p> <p>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</p> <p>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</p> <p>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</p> <p>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p>
--	---

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1	Το θρησκευτικό φαινόμενο διαχρονικά και η διαμόρφωση του «επίσημου» και του «λαϊκού» σκέλους κάθε θρησκείας. Η στάση των επίσημων θρησκευτικών παραδόσεων, και οι αντιστάσεις της λαϊκής παράδοσης.
2	Η μελέτη της ελληνικής λαϊκής λατρείας από τις απαρχές της ελληνικής λαογραφίας ως και τις μέρες μας: θεωρητικές, μεθοδολογικές και θεματολογικές ανανεώσεις.
3	Η μελέτη της παραδοσιακής θρησκευτικής συμπεριφοράς από την Λαογραφία διεθνώς: τάσεις και κατευθύνσεις.
4	Ο κλάδος της «θρησκευτικής Λαογραφίας», περιεχόμενο, μεθοδολογικοί προσανατολισμοί και εισαγωγή στην Ελλάδα. Στοιχεία ταυτότητας και ελληνορθόδοξης συνείδησης και παράδοσης.
5	Περιεχόμενα της «θρησκευτικής Λαογραφίας» και επιμέρους κατατάξεις, ομαδοποιήσεις και κατηγοριοποιήσεις της ύλης της.
6	Ο «κύκλος του χρόνου» και ο «κύκλος της ζωής» στην θρησκευτική Λαογραφία: περιεχόμενα, σημεία επαφής και αποκλίσεις.
7	Το θρησκευτικό φαινόμενο και οι αποτυπώσεις του σε διάφορους τομείς του λαϊκού πολιτισμού (οικονομική σχέση του πιστού με την ενορία, τοπωνύμια, αρχαικές πηγές κ.λπ.).
8	Σύγχρονες μορφές τελετουργιών και εθίμων, διαχείριση του παλαιότερου εθιμικού υλικού και εισαγωγή νέων ανάλογων μορφών σε εκκλησιαστικό – ενοριακό πλαίσιο και λαϊκό – κοινωνικό πλαίσιο.
9	Η αγιολατρεία και οι τάσεις που τη διαμόρφωσαν ιστορικά – νέες αγιολατρικές μορφές στην ελληνική λαϊκή θρησκευτικότητα. Από την μεταφυσική αντίληψη του κόσμου στην κοινωνική πρακτική και την ψυχαγωγική σκοπιμότητα.
10	Ιερός και ανίερος ή κοσμικός χώρος και χρόνος. Το λαϊκό πανηγύρι, τα συστατικά στοιχεία και η κοινωνική και ψυχολογική λειτουργικότητά του, διαχρονικά.
11	Στοιχεία «αστικής» λαϊκής θρησκευτικότητας, διαχείριση των παλαιότερων μορφών παράδοση – φολκλωρισμός και στοιχεία του δημόσιου τελετουργικού.
12	Θεωρίες της μελέτης των εθίμων και των τελετουργιών: μεταξύ Λαογραφίας, Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Θρησκευσιολογίας και Ψυχολογίας της Θρησκείας.
13	Προχριστιανικές εθιμικές και τελετουργικές επιβιώσεις, εκκλησιαστική πολεμική, επιβίωση και ενσωμάτωσή τους δια της «μεταστοιχειώσεως» στην ελληνορθόδοξη λαϊκή θρησκευτική παράδοση.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ</p> <p>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Διαλέξεις στην τάξη • Ομαδοσυνεργατική μάθηση
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</p>	<p>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία και στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>

<p>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Παρουσιάσεις PPT • Διδακτικό υλικό, ανακοινώσεις και επικοινωνία μέσω της πλατφόρμας eClass • Μελέτη από τους φοιτητές υποστηρικτικού υλικού σχετικού με το περιεχόμενο του μαθήματος • Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω email 										
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="683 398 1015 465">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="1015 398 1347 465">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="683 465 1015 499">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="1015 465 1347 499">39</td> </tr> <tr> <td data-bbox="683 499 1015 566">Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td data-bbox="1015 499 1347 566">70</td> </tr> <tr> <td data-bbox="683 566 1015 600">Εξετάσεις</td> <td data-bbox="1015 566 1347 600">11</td> </tr> <tr> <td data-bbox="683 600 1015 633">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="1015 600 1347 633">120</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	39	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	70	Εξετάσεις	11	Σύνολο Μαθήματος	120
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου										
Διαλέξεις	39										
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	70										
Εξετάσεις	11										
Σύνολο Μαθήματος	120										
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Προφορική εξέταση</p> <p>Τελική Αξιολόγηση: Προφορική εξέταση στα ελληνικά, η οποία περιλαμβάνει:</p> <ol style="list-style-type: none"> I. Ερωτήσεις σχετικές με τη θεωρία, τη μέθοδο και την ιστορία της Θρησκευτικής Λαογραφίας II. Εξέταση και αξιολόγηση της κατανόησης του μαθήματος μέσω συγκεκριμένων παραδειγμάτων, ή από την εργασία που εθελοντικά ο φοιτητής μπορεί να συγγράψει. <p>Ερωτήσεις ανάπτυξης θέματος, με κριτήριο την καλή γνώση της θεωρίας, της μεθόδου και της ιστορίας της Θρησκευτικής Λαογραφίας, όπως έχουν διδαχθεί κατά τη διάρκεια του εξαμήνου.</p>										

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Συγγράμματα

1. Βιβλίο [33154173]: Νεωτερική ελληνική λαϊκή θρησκευτικότητα, Μ. Γ. Βαρβούνης [Λεπτομέρειες](#)
2. Βιβλίο [484]: Μελετήματα Ελληνικής Λαογραφίας, τόμος Α', Μ. Γ. Βαρβούνης [Λεπτομέρειες](#)

Άλλη προτεινόμενη βιβλιογραφία

1. Μ. Γ. Βαρβούνης, «Θρησκευτική Λαογραφία: μια σύγχρονη θεώρηση της λαϊκής θρησκευτικότητας και της λαϊκής θρησκευτικής συμπεριφοράς», στον τόμο Μ. Γ. Βαρβούνης – Μ. Γ. Σέργης (διεύθυνση), *Ελληνική Λαογραφία: Ιστορικά, θεωρητικά, μεθοδολογικά, θεματικές 1*, Αθήνα 2012, σ. 669-691.
2. Μ. Γ. Βαρβούνης, *Παραδοσιακή θρησκευτική συμπεριφορά και θρησκευτική λαογραφία*, Αθήνα 1995.
3. Γ. Κ. Σπυριδάκης, «Οδηγία προς συλλογήν λαογραφικής ύλης», *Επετηρίς Λαογραφικού Αρχείου* 13-14 (1960-1961), σ. 73-147.
4. Μ. Γ. Βαρβούνης, «Η συμβολή του Δημητρίου Λουκάτου στην έρευνα της ελληνικής θρησκευτικής Λαογραφίας», στο Αικατερίνη Πολυμέρου-Καμηλάκη – Παρασκευάς Ποτηρόπουλος (επιμ.), *Πρακτικά Επιστημονικής Ημερίδας «Ο Δημήτριος Σ. Λουκάτος και η Ελληνική Λαογραφία»*, Αθήνα 2008, σ. 50-64.
5. Μ. Γ. Βαρβούνης, «Η συμβολή του Δημ. Σ. Λουκάτου στη μελέτη της νεοελληνικής λαϊκής αγιολατρίας», *Λαογραφία-Εθνογραφία στα Επτάνησα. Γηγενή στοιχεία – επιρροές – αφομοιώσεις - σύγχρονη πραγματικότητα. Μνήμη Δημητρίου Σωτ. Λουκάτου. Πρακτικά*

συνεδρίου, Αργοστόλι 2008, σ. 149-156.

6. Μ. Γ. Βαρβούνης, *Θεμελιώδεις έννοιες και μορφές της ελληνικής θρησκευτικής λαογραφίας*, Αθήνα 2013.
7. Μ. Γ. Σέργης, «Το Δωδεκάμερο ως διαβατήρια περίοδος στον εθνικό «κύκλο του χρόνου»: Παραδείγματα από την ελληνική και τη βουλγαρική λαογραφία», *Παρνασσός* 51 (2009), σ. 321-322.
8. Γ. Α. Μέγας, *Ελληνικάί εορταί και έθιμα της λαϊκής λατρείας*, Αθήναι 1956 (δεύτερη έκδοση: Αθήναι 1963).
9. Νικ. Περπατάρη, «Διάγραμμα της λαογραφικής ύλης και θεωρίες πολιτισμού», στον τόμο Μ. Γ. Βαρβούνης – Μ. Γ. Σέργης (διεύθυνση), *Ελληνική Λαογραφία: Ιστορικά, θεωρητικά, μεθοδολογικά, θεματικές 1*, Αθήνα 2012, σ. 289-306.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εναλλακτικοί τρόποι εξέτασης μαθήματος σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης

Διδάσκων:	Μ.Γ. ΒΑΡΒΟΥΝΗΣ
Τρόπος επικοινωνίας με διδάσκοντα	evarvoun@he.duth.gr
Επόπτες/Επιτηρητές:	ΟΧΙ
Τρόποι εξέτασης:	Προφορική/τελική εξέταση
Οδηγίες υλοποίησης εξέτασης: (3)	Η προφορική εξέταση θα πραγματοποιηθεί μέσω eClass σε ημερομηνία και ώρα που θα ανακοινωθεί μαζί με τη χρονική διάρκεια και το περιεχόμενό της σε εύλογο χρονικό διάστημα πριν από την πραγματοποίησή της.